

คำนำ

ถ้ากล่าวที่ว่า “หัวใจของประชาธิปไตยคือการเลือกตั้ง หัวใจของการเลือกตั้ง คือพรรคการเมือง” เห็นจะเป็นความจริงอยู่มากในข้อนี้ ทั้งนี้เพราะ หากไม่มีระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระบบรัฐสภา หรือระบบประธานาธิบดีก็ตาม ก็คงจะไม่มี ความหมายอันใด หากกระบวนการในการที่จะได้มาซึ่งอำนาจรัฐนั้นมา มิได้มาจากการเลือกตั้ง เหนือสิ่งอื่นใดก็คือการเลือกตั้งดังกล่าวจะต้องเป็นการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม และเปิดโอกาสให้มีพรรคการเมืองที่หลากหลาย เป็นตัวแทนในเจตจำนงทางความคิดของประชาชน ที่จะเข้าไปทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อควบคุมการทำงานของรัฐบาลต่อไป

ในขณะที่เวลาที่ผู้เขียนจัดทำต้นฉบับหนังสือเล่มนี้เสร็จซึ่งเป็นการมองพรรคการเมืองในมิติของกฎหมายและเป็นสถาบันทางการเมืองนั้น ก็กำลังจะมีการเลือกตั้งในระดับชาติเกิดขึ้น เป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งต่อการนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 มาบังคับใช้อีกคำรบหนึ่ง เพื่อเป็นการทดสอบถึงประสิทธิภาพที่มีอยู่ว่าจะเป็นการสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาหรือไม่

ความดีงามของหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบให้บรรพคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้เขียนทุกท่าน

ด้วยความปรารถนาดี

พัฒนา เรือนใจดี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

